

Kela[®]

Toimeentulotuki

Lyhyesti ja selkeästi | 2023

Sisällys

Toimeentulotuki	3
Mikä on toimeentulotuki?	7
Mihin menoihin tukea voi saada?	8
Mitkä tulot vaikuttavat tukeen?	10
Miten tuen määrä lasketaan?	12
Hakeminen ja maksaminen	14
Näin Kela palvelee	19

Selkokieltä

Tämä esite on tehty yhteistyössä Selkokeskuksen kanssa. Selkokeskus on antanut esitteelle selkotunnuksen. Se on merkki siitä, että esite on helppo lukea.

Tässä esitteessä on tärkeimmät tiedot, mutta ei kaikkia yksityiskohtia. Tarkempaa tietoa Kelan tuista saat verkkosivuilta ja soittamalla Kelaan.

Toimeentulotuki

Tässä esitteessä kerrotaan perustoimeentuluesta. Voit saada sitä Kelasta, jos tulosi, varasi ja muut tuet eivät riitä välttämättömiin arjen menoihisi, kuten ruokaan ja asumiseen.

Seuraavilla sivuilla kerrotaan tarkemmin, millaisia menoja varten voit saada tukea. Esitteessä kerrotaan myös, kuinka tulosi ja varasi vaikuttavat tuen saamiseen.

Lisäksi esitteessä kerrotaan, miten Kela laskee tuen määrän. Esitteen lopussa on tiedot siitä, miten tukea haetaan.

Esite kertoo vuoden 2023 tilanteesta.

Lisätietoa verkosta ja puhelimitse

Kelan tuista kerrotaan selkokielellä osoitteessa **www.kela.fi/selkosuomi**

Toimeentuluesta kerrotaan tarkemmin Kelan yleissuomenkielisisillä sivuilla **www.kela.fi/toimeentulotuki**

Jos sinulla on kysyttävää, voit soittaa palvelunumeroon **020 692 207**

Hae ensin Kelan muita tukia

Tarkista ennen toimeentulotuen hakemista, voitko saada joitain muita Kelan tukia, kuten asumistukea tai työttömyystukia. Kelan muut tuet on esitelty omissa esitteissään.

Perustoimeentulotuki on tarkoitettu niille, jotka eivät tule toimeen palkallaan, tukien avulla tai muilla tuloillaan tai varoillaan. Siksi muita tukia täytyy hakea ennen kuin hakee perustoimeentulotukea.

Voit saada apua myös hyvinvointialueelta, jolla asut. Hyvinvointialueen tukia ovat esimerkiksi täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki. Saat niistä lisätietoa hyvinvointialueesi verkkosivuilta.

Hyvinvointialueet aloittavat 1.1.2023

Hyvinvointialueet järjestävät alueesi sosiaalipalvelut, terveyspalvelut ja pelastustoiminnan 1.1.2023 alkaen. Hyvinvointialueille siirtyy monia sellaisia tehtäviä, joita aiemmin hoiti kunta. Esimerkiksi täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki sekä terveysasemien palvelut ovat jatkossa hyvinvointialueiden vastuulla.

Mikä on toimeentulotuki?

Voit hakea toimeentulotukea, jos rahasi eivät riitä välttämättömiin menoihin. Välttämättömiä menoja ovat esimerkiksi vuokra, ruoka, terveydenhoito ja vaatteet.

Toimeentulotuessa on kolme osaa:

- perustoimeentulotuki
- täydentävä toimeentulotuki
- ehkäisevä toimeentulotuki.

■ Perustoimeentulotukea haetaan Kelasta.

Sinulla voi myös olla sellaisia menoja, joihin et voi saada perustoimeentulotukea. Tällöin hyvinvointialueen sosiaalipalvelut voi harkintansa mukaan myöntää sinulle täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea.

Hae aina ensin Kelasta perustoimeentulotukea. Kirjoita hakemuksen Lisätietoja-kohtaan ne menot, joihin tarvitset täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea. Voit pyytää samalla, että Kela siirtää hakemuksen hyvinvointialueen sosiaalipalvelujen käsiteltäväksi.

Mihin menoihin tukea voi saada?

Perustoimeentulotukea ei voi saada kaikenlaisiin menoihin. Se on tarkoitettu välttämättömiin menoihin, kuten asumiseen ja ruokaan.

Perustoimeentulotuessa hyväksyttävät menot jaetaan perusosaan ja muihin perusmenoihin.

Perusosa

Perusosaan on laskettu valmiiksi arjen tavalliset menot, kuten ruoka ja vaatteet.

Kun haet tukea, sinun ei tarvitse esittää kuitteja tai laskuja näistä menoista.

Jokaiselle perheenjäsenelle otetaan huomioon oma perusosansa.

Perusosaan sisältyvät

- ruokamenot
- vaatemenot
- vähäiset terveydenhuoltomenot (esimerkiksi itsehoitolääkkeet, joihin ei tarvita reseptiä)
- henkilökohtaisesta puhtaudesta ja kodin puhtaudesta aiheutuvat menot
- paikallisliikenteen käyttö
- sanomalehden tilaus
- puhelimen ja tietoliikenteen käyttö sekä verkkoyhteydet
- harrastukset ja virkistys
- muut vastaavat jokapäiväiseen elämään kuuluvat menot.

Muut perusmenot

Voit hakea tukea myös muihin perusmenoihin.

Jos haet tukea näihin menoihin, sinun täytyy toimittaa menoihin liittyvät kuitit ja laskut Kelaan hakemuksen liitteenä.

Kela ottaa huomioon nämä menot kokonaisuudessaan, jos ne ovat kohtuullisen suuruisia.

Muita perusmenoja ovat

- kohtuulliset asumismenot (esimerkiksi vuokra, vastike, sähkö, kotivakuutus ja omakotitalon hoitomenot)
- välttämättömät muuttokustannukset
- julkisen terveydenhuollon menot, jotka eivät sisälly perusosaan (esimerkiksi terveyskeskuksen asiakasmaksut, reseptilääkkeet ja silmälasit)
- lasten kunnallisen varhaiskasvatuksen menot
- koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan menot
- tietyt menot, jotka aiheutuvat lapsen tapaamisesta
- tarpeellisen henkilötodistuksen, oleskeluasiakirjan tai matkustusasiakirjan hankintamenot.

Mitkä tulot vaikuttavat tukeen?

Perustoimeentulotuen määrään vaikuttavat kaikki tulot ja varat, joita sinulla ja perheelläsi on. Tuloihin lasketaan myös tuet, joita saat.

Perustoimeentulotuki on viimesijainen taloudellinen tuki. Se tarkoittaa, että sinun täytyy hakea ensin muita tukia, joihin sinulla on oikeus.

Kelan maksamia muita tukia ovat esimerkiksi

- työttömyysturva
- asumistuet
- eläkkeet
- opintotuki
- sairauspäiväraha
- vanhempainpäiväraha
- lapsilisä
- kotihoidontuki
- elatustuki.

Kun toimeentulotuesta päätetään, tulot otetaan huomioon nettomääräisinä eli verojen jälkeen.

On hyvä muistaa, että toimeentulotukeen vaikuttavat myös käytettävissä olevat varasi. Varat tarkoittavat esimerkiksi pankkitilillä säästössä olevaa rahaa tai sellaista omaisuutta, jonka voit myydä.

Miten tuen määrä lasketaan?

Voit saada perustoimeentulotukea, jos sinulla on enemmän perustoimeentulotuessa hyväksyttäviä menoja kuin tuloja ja varoja.

Kela tekee tuloistasi, varoistasi ja menoistasi laskelman. Perusosa lasketaan mukaan menoihin. Laskelman avulla selviää, kuinka paljon voit saada perustoimeentulotukea.

Tuen määrä saadaan siten, että tuloista ja varoista vähennetään menot, joihin voi saada toimeentulotukea.

Toimeentulotuesta ei mene veroa.

Esimerkki toimeentulotuen määrän laskemisesta

Simo on työtön yksinhuoltaja, jolla on 11- ja 13-vuotiaat lapset. Hän hakee Kelasta perustoimeentulotukea, koska hänen rahansa eivät riitä kaikkiin menoihin. Simolla ei ole myöskään varoja, kuten säästöjä pankkitilillä.

Perheen tuloja ovat

- työmarkkinatuki ja lapsikorotus
760,00 euroa kuukaudessa
- lapsilisä ja yksinhuoltajakorotus
336,32 euroa kuukaudessa
- asumistuki
662,40 euroa kuukaudessa
- elatustuki
373,94 euroa kuukaudessa

Tulot yhteensä:

2 132,66 euroa kuukaudessa

Perheen menoja ovat

- vuokra 810 euroa kuukaudessa
- vesimaksu
45 euroa kuukaudessa
- tavalliset arjen menot eli perusosat, yhteensä 1 448,84 euroa kuukaudessa:
 - yksinhuoltaja
632,83 euroa kuukaudessa
 - ensimmäinen yli 10-vuotias lapsi
421,88 euroa kuukaudessa
 - toinen yli 10-vuotias lapsi
394,13 euroa kuukaudessa

Menot yhteensä:

2 303,84 euroa kuukaudessa

Tuloista vähennetään menot:

2 132,66 euroa – 2 303,84 euroa = –171,18 euroa

Simon perheelle maksetaan perustoimeentulotukea 171,18 euroa kuukaudessa.

Hakeminen ja maksaminen

Hae perustoimeentulotukea verkossa:

www.kela.fi/omakela

Tarkista hakemuksesta, mitä liitteitä siinä täytyy olla.
Myös liitteet voi lähettää verkossa.

Voit hakea tukea myös lomakkeella,
jonka saat Kelan toimistoista ja verkkosivuilta:

www.kela.fi/lomakkeet

Kelan postiosoite on

Kela

PL 10

00056 KELA

Jos et voi hakea perustoimeentulotukea verkossa
tai paperilomakkeella, voit hakea sitä suullisesti.
Soita silloin Kelaan tai mene Kelan toimistoon.

Kuinka kauan käsittely kestää?

Muista täyttää hakemus huolellisesti.

Toimita Kelaan kaikki liitteet,
joita hakemukseen tarvitaan.

Se nopeuttaa hakemuksen käsittelyä.

Jos hakemuksessasi on kaikki tarvittavat tiedot,
saat Kelasta päätöksen 7 arkipäivän kuluessa.

Jos Kela arvioi yhdessä sinun kanssasi,
että hakemus on kiireellinen,
se ratkaistaan samana tai seuraavana arkipäivänä.

Milloin tuki maksetaan?

Kun Kela on käsitellyt hakemuksesi, saat kotiin päätöksen.
Päätöksessä kerrotaan tuen määrä, perustelut ja maksupäivä.
Saat päätöksen myös silloin,
jos sinulle ei ole myönnetty tukea.

Kela maksaa perustoimeentulotuen tilillesi
kuukauden 1. pankkipäivänä.

Jos tukesi maksu ei ehdi säännölliseen maksupäivään,
Kela maksaa tuen heti päätöksen tekemisen jälkeen.
Silloin rahat ovat tililläsi
2 pankkipäivän päästä päätöksen tekemisestä.

Kela voi maksaa perustoimeentulotuesta
vuokran suoraan vuokranantajalle, jos haluat niin.
Kela voi maksaa myös sähkölaskusi tai kotivakuutuksesi
suoraan laskuttajalle, jos haluat niin.

Kun olet saanut päätöksen perustoimeentulotuesta,
voit toimittaa Kelaan myös päätöksen jälkeen saamasi laskut,
joiden eräpäivä on päätöksesi voimassaolon aikana.
Eräpäivä tarkoittaa alkuperäisen laskun eräpäivää,
ei muistutuslaskun eräpäivää.
Päätöksessä kerrotaan tarkemmin,
mitkä laskut voit toimittaa Kelaan.

Maksusitoumus

Osa perustoimeentulotuestasi voidaan antaa maksusitoumuksena. Maksusitoumuksen voi saada esimerkiksi silmälaseihin.

Saat maksusitoumuksen päätöksen yhteydessä. Maksusitoumuksessa kerrotaan, mitä sillä voi maksaa kaupassa.

Kun sinulle myönnetään perustoimeentulotuki, saat samalla maksusitoumuksen apteekkiin. Maksusitoumuksella saat tarvitsemasi reseptilääkkeet.

Kela lähettää lääkkeiden maksusitoumuksen suoraan apteekkiin verkon kautta. Apteekissa riittää, että näytät Kela-korttisi tai henkilötodistuksen.

Tarvitsetko apua?

Kelasta voit saada henkilökohtaista palvelua puhelimitse tai toimistossa. Voit saada apua myös oman hyvinvointialueesi sosiaalipalveluista.

Lisäksi Kela voi tehdä yhteistyötä hyvinvointialueen sosiaalipalvelujen kanssa. Kela ja hyvinvointialueen sosiaalipalvelut voivat tavata sinua myös yhdessä. Jos haluat, voit itse pyytää yhteistä tapaamista.

Ilmoita, jos tilanteesi muuttuu

Jos elämäsi muuttuu, se voi vaikuttaa Kelasta saamiisi tukiin. Muutos voi koskea esimerkiksi asumista, tuloja, työskentelyä tai perhettä.

Muista ilmoittaa muutoksista Kelaan. Voit tehdä sen verkossa, puhelimitse tai toimistossa.

Sinun vastuullasi on omalta osaltasi varmistaa, että Kelalla on oikeat tiedot. Silloin tuki maksetaan sinulle oikean suuruisena.

Jos päätöksessä on virhe

Jos Kelan päätös on mielestäsi virheellinen, voit hakea päätökseen muutosta.

Saat päätöksen mukana ohjeet siitä, miten muutosta haetaan.

Jos sinulla on kysyttävää, ota ensin yhteyttä Kelaan.

Verkossa voit

- hakea tukia
- lähettää liitteitä
- tarkistaa hakemuksesi tilanteen
- lähettää viestejä
- ilmoittaa muutoksista
- lopettaa tuen.

Näin Kela palvelee

Verkossa

Lue Kelan tuista selkokielellä:
www.kela.fi/selkosuomi

Laske tuen määrä:
www.kela.fi/laskurit

Asioi verkossa:
www.kela.fi/omakela

Kirjaudu verkkopalveluihin

OmaKelaan ja ajanvaraukseen täytyy kirjautua. Tarvitset pankkitunnukset tai mobiilivarmenteen.

Apua asiointiin

Jos verkossa asiointi on vaikeaa, voit saada siihen apua:
www.kela.fi/digituki

Voit antaa toiselle henkilölle luvan hoitaa Kela-asioitasi:
www.kela.fi/asioi-toisen-puolesta

Jos et osaa suomea, ruotsia tai englantia, voit saada tulkkausta:
www.kela.fi/tulkkaus

Saamenkieliset palvelut:
www.kela.fi/saame

Puhelimessa

Avoinna ma–pe kello 9–16.

Asuminen.....020 692 210

Eläkkeet.....020 692 202

Kuntoutus
ja vammaistuet.....020 692 205

Kansainväliset tilanteet
(ma–pe kello 10–15)...020 634 0200

Opiskelu
ja asevelvollisuus.....020 692 209

Perintä.....020 634 4940

Sairastaminen
ja kortit.....020 692 204

Toimeentulotuki.....020 692 207

Työttömyys.....020 692 210

Vanhemmuus.....020 692 206

Soittaminen ja jonottaminen maksavat puhelinliittymäsi hinnaston mukaan.

Lue lisää: www.kela.fi/soita-kelaan

Varaa puhelinaika

Varaa puhelinaika soittamalla tai verkossa:

www.kela.fi/varaa-aika

Palvelupisteessä

Tarkista osoitteet ja aukioloajat:
www.kela.fi/palvelupisteiden-haku

Kela selkokielellä

Selkokieliset verkkosivut:

www.kela.fi/selkosuomi

Selkokieliset esitteet:

Eläkkeet ja muut eläkkeensaajan tuet

Lapsiperheet

Opiskelijat ja asevelvolliset

Sairastaminen ja kuntoutus

■ **Toimeentulotuki**

Työttömyys

Ulkomailta Suomeen tai Suomesta ulkomaille

Yleinen asumistuki

Esitteitä saa Kelan toimistoista.

Esitteet muilla kielillä verkossa:

www.kela.fi/muut-kiellet